WASHINGTON D.C.

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 22, 1957 No. 226. VOL. LXIV.

ЗДА І ДЕРЖАВИ НАТО ЗУСТРІНУТЬ АГРЕСІЮ НЕГАЙНОЮ ВІДПЛАТОЮ

ДОЛЛЕС ВІДБУВ ПОДОРОЖ ДО ШИКАҐО РАЗОМ ІЗ СТІВЕНСОНОМ І РАЗОМ З НИМ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ПРИЙНЯТТІ РАДИ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ ВЗАЄМИН

Шикаґо. — У випадку збройної атаки, поведеної на збройні сили держав НАТО, подібної до японської атаки на Перл Гарбор відплатна акція буде переведена негайно і на місці командантами окремих збройних сил — таку заяву склав державний секретар Джан Фостер Доллес журналістам перед прийняттям Ради для закордонних взаємин, що відбулося в Шикаґо в середу 20 листопада ц. р. Кожна спроба такої атаки визначатиме водночас напад на збройні сили ЗДА, бо під сучасну пору американські військові з'єднання включені у багатьох випадках у збройні сили НАТО. На думку Доллеса, сьогодні є три можливі розв'язки світової кризи: — перша — піти на злагоду із Совєтами і таким чином добитися відпруження міжнародних взаємин, друга — протиставитися совєтській експансії самим тільки З'єдиненим Державам Америки і третя — протидіяти загрозі з допомогою співпраці з іншими націями вільного світу. Сприйнятливою є тільки ця третя можливість. В дальшому заявив Доллес, що він не може визначити, як довго ще триватиме холодна війна, але він переконаний, що свободолюбні ідеї і вільний спосіб життя дадуть у цій війні перевагу З'єдиненим Державам Америки. Запитаний у справі виглядів роззброєння, Доллес ствердив, що вони не рожеві. Але водночас із цим він відкинув дуже рішуче пропозицію Нікіти Хрущова, щоб великі держави позбулися випродукованих ними атомових і водневих бомб, „викидаючи їх в океан". Наприкінці своєї зустрічі з журналістами Доллес подав ще до відома, що він їхав до Шикаґо разом із Адлеєм Е. Стівенсоном, який погодився бути дорадником уряду в справах конференції держав НАТО. Ця спільна подорож, як теж і спільний виступ Доллеса і Стівенсона на прийнятті Ради для закордонних взаємин у Шикаґо, повинні бути трактовані, як „ознака наших спільних добрих інтенцій". У своїх відповідях на запити журналістів Доллес передбачав теж можливість дальшої співучасти Стівенсона в консультуванні уряду навіть уже після відбуття конференції держав НАТО в Парижі. Залежатиме ця співпраця від того, чи Стівенсон буде задоволений із веденої урядом закордонної політики. Чи поїде Стівенсон до Парижу — про це рішатимуть през. Айзенгавер і сам Стівенсон. Запитуваний журналістами, чи відповідають правді повідомлення про можливість його уступлення, як державного секретаря, Доллес відповів, що він „під сучасну пору" не має ніяких плянів щодо цього.

Ніксон — найсильніший республіканський кандидат на президента в 1960 році

Принстон, Н. Дж. — Американський Інститут Публічної Опінії д-ра Ґеллупа перевів опитування між республіканськими виборцями в листопаді ц. р. і ствердив, що найбільшою симпатією серед них втішається віце-президент Ричард М. Ніксон. Прихильність виборців до Ніксона не змінилася від серпня цього року, це значить від часу попередніх опитувань. Ніксон дістав 48 відсотків голосів, стільки саме, скільки мав в серпні. Сенатор Вільям Ф. Новленд — 12% (в серпні також 12); Гаролд Е. Стассен — 8 (7); Генрі С. Ладж — 7 (6); Крістіян А. Гертер — 3 (4); Ґудвін Дж. Найт — 3 (3); інші — 2 (2), а 17 відсотків виборців не дали жадної відповіді. Зате між незалежними виборцями популярність Ніксона зменшилася. В серпні він дістав був 35 відсотків голосів, а тепер тільки 24. Новленд тепер дістав 12, а в серпні — 9. Інші кандидати дістали мало голосів. Аж 34 відсотки незалежних виборців не виявили тепер своєї опінії, а в серпні їх було тільки 26 відсотків.

Федеральне військо 27-го листопада відійде з Литтл Року

Вашинґтон. — Секретар армії Вілбер М. Брокер повідомив, що все федеральне військо 27-го листопада залишить пильнування порядку при центральній середній школі в Литтл Року, Аркенсо, бо службу повнитиме там 153-ий полк Крайової Ґвардії. Командантом над 900 вояками Крайової Ґвардії залишиться командант Військової Армійської Округи генерал майор Едвін Волкер. Тепер в Литтл Року стоїть 225 вояків армії, але вони зможуть відійти напередодні „Дня Подяки", бо в місті покращала ситуація і витворилася постійна стабільність спокою. Федеральне військо прибуло було до Аркенсо два місяці тому, коли біле населення не допускало 9-ох кольорових учнів до шкільного будинку, а губернатор Орвел Е. Фобус наказав воякам Крайової Ґвардії не впускати негритянських учнів до шкільного будинку, нібито тому, щоб не доводити до кровопролиття. 14-го жовтня з 1,000 вояків залишилося в Литтл Року тільки 500, а від 6-го листопада число цих вояків виносило тільки 225.

В АМЕРИЦІ

● **На домаґання американських фабрикантів,** що виробляють припиначі білизни, президент Айзенгавер погодився встановити квоту і збільшити мито на імпортовані припиначі, щоб охоронити домашній промисл. Припиначі білизни імпортували до ЗДА скандинавські країни.

● **Прибуток компанії „Кока-Кола"** протягом перших 9-ох місяцях цього року становив 24,766,970 долярів, або по 5.85 долярів за один уділ. За той самий час минулого року прибуток цієї компанії виносив 24,-242,976 долярів (по 5.69 доляра за уділ). Загальний прибуток в цьому році становив 130,695,084 доляри, а в минулому році в перших 9-ох місяцях — 119,610,-419 долярів.

● **Родина вбитого ватажка ґанґстерів Алберта Анастазії** продає на ліцитації його меблі з власного дому в Тінеку, Н. Дж., над Гудсоном. Жінка Анастазії з дітьми переїздить до меншого мешкання, бо не потребує такого розкішного й великого дому, в якому жив „король підземного світу". Меблі оцінено на 30,000 долярів.

● **Чотири науковці з Филаделфії,** Па., сконструювали мікрофон завбільшки з зернятка рижу, який, коли його ввести крізь вену або артерію в серцеву комору, визначає силу биття серця. Гадають, що такий самий мікрофон мала собака „Лайка", яка подорожувала з другим совєтським „Спутніком".

● **Диригентом** Нюйоркської Філармонії став Люнард Бернстейн, який є першим диригентом цієї оркестри, народженим в ЗДА. Попередніми диригентами були: Волтер Демрош, Вілем Менґлеберґ, Артуро Тосканіні і Дімітрі Мітропульос.

Стівенсон інформує демократів про свою співпрацю з урядом

Вашинґтон. — Адлей Е. Стівенсон, який погодився бути дорадником державного секретаря Джана Фостера Доллеса і президента Айзенгавера в справах американської політики в Північно-Атлантійському Пакті (НАТО), постійно інформує провідних демократичних політиків про свої розмови з представниками уряду. Співпраця Стівенсона з урядом свідчить про те, що Демократична партія відповідає за закордонну політику уряду, і тому демократичні члени Конґресу повинні знати, яку програму підготовляє уряд на конференцію в Парижі. Стівенсон розмовляв вже з демократичним сенатором Естесом Кіфовером, і буде ще конферувати з сенатським провідником в Сенаті сенатором Линдоном Б. Джансоном. Демократичний спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн заявив, що „акція Адлея Е. Стівенсона є добра".

Летунство проти пляну армії продукувати протиракетну зброю

Вашинґтон. — Летунство звернулося до голови Об'єднаних Шефів Штабу з окремим зверненням, в якому просить заборонити здійснювати програму армії в ділянці побудови протиракетних ракет, яку предложив шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор. Згідно з пляном ген. Тейлора треба б впродовж трьох років видати 6 більйонів долярів на продукцію протиракетних керованих стрілен, які мали б бути готові вже в 1961 році. Летунство сумнівається, чи поступи армії в цій ділянці находяться вже в такій стадії, що армія зможе здійснити свою програму побудови протиракетної зброї в заплянованому часі. І тому летунство сумнівається, чи варт видавати такі великі суми на цю програму. В цій справі ведеться слідство в Підкомісії для Справ Оборонного Бюджету. Голова цієї підкомісії демократичний конґресмен Джордж Г. Мегон нарікав на те, що ЗДА не зробили потрібних поступів в ділянці керованих ракет із середнім засягом. Але представники Пентаґону заперечили твердження конґр. Мегона. Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой заявив, що він вдоволений із теперішнього стану проукції цих ракет. Це саме твердив і директор програми керованих ракет в департаменті оборони Вільям Н. Голейдей, який сказав, що ЗДА можуть бути дещо позаду СССР в ділянці продукції далекосяжних ракет. Мек Елрой сказав, що його департамент возьме до уваги проєкт армії для збудування протиракетної зброї.

Гарриман зарядив слідство в справі „конвенції картелю злочинців"

Ню Йок. — Губернатор нюйоркського стейту Аверел Гарриман зарядив слідство в справі „конвенції картелю злочинців", яка відбулася при кінці минулого тижня в містечку Апалачін, Н. Й. В тій конвенції взяло участь 65 провідників підземного світу з цілої країни. Поліція довідалася про неї, списала протокол з її учасниками, і наказала їм роз'їхатися додому. Коли вістка про цю оригінальну конвенцію осіб, які всі мають за собою численні злочини і які всі є в реєстрі поліції, дійшла до загального відома, деякі поліційні урядовці нарікали, що поліція повинна була перевести докладне слідство з тими злочинцями, з якого можна було довідатися, чи цей з'їзд провідників підземного світу не відбувався у зв'язку зі смертю Алберта Анастазії, якого не давно вбили за те, що він не подобався іншим злочинцям. Поліція твердить, що не було причини до арештувань тому тільки, що ці всі злочинці знайшлися разом, коли їх не можна арештувати кожного зокрема. Та інші поліційні урядовці і правники заявляють, що була правна основа до арештування і слідства, і що поліція занедбала свій обов'язок. Тепер в цій справі має відбутися слідство, яке має вияснити справу цієї „конвенції злочинців", які приїхали до Апалачіну автами найновіших марок і які мали при собі найдорожчі золоті годинники та коштовну біжутерію.

Д-р В. Ґалан обраний на віце-президента „КАРЕ"

Ню Йорк. — Минулої середи, 20-го листопада, тут відбулися збори відомої американської допомогової кооперативи КАРЕ, на яких д-р Володимир Ґалан, президент ЗУАДК, був обраний віцепрезидентом тієї інституції. Членами КАРЕ є цілий ряд добровільних допомогових аґенцій, включно із ЗУАДКомітетом. Ця кооператива відома переважно з того, що вона, співпрацюючи з відповідними урядовими аґенціями, займається розподілом і пересилкою стандартових харчових, одягових та інших пакунків для потребуючих осіб в усіх країнах, за вийнятком Совєтського Союзу користаючи при цьому переважно з американських надвишок (сирплас). Вибір представника американсько-українського запомогового комітету на віце-президента тієї кооперативи створює ще кращі можливості для використання тієї аґенції для українців, зокрема тепер, як відкрилися можливості пересилки пакунків КАРЕ до Юґославії і Польщі. В найближчому часі КАРЕ має розділити за посередництвом запомогових аґенцій, в цьому і ЗУАДК, дальшу надвишку американських харчів вартости 150,-000 долярів для залишенців у Німеччині.

Обрано нову Управу Українського Інституту Америки

Ню Йорк. — В середу минулого тижня тут відбулись збори Ради Директорів Українського Інституту Америки, на яких обрано нову управу тієї інституції, знову з п. Володимиром Джусом, відомим індустріялістом та основником і головним фундатором Інституту, на чолі. Віце-президентом обрано давнього співробітника Інституту та його правного дорадника, адв. Денісла Г. Кейна. Дальшими членами управи обрані: Павло Чорномаз — скарбник, Теодор Джус — помічний скарбник та інж. Остап Балабан — секретар. На тих зборах прийнято в члени Інституту п. Ол. Архипенка, п. Володимира Бакада та д-ра Вол. Врецьону і Об'єднання Українсько-Американських Адвокатів. Збори, на яких обговорювано також програму дальшої праці, відбулись у власному домі Інституту при Парк евню і 79-й вулиці.

● **В Індії** з величезним успіхом виступає з концертами американська муринка, Марія Андерсон, одна з найбільш відомих американських співачок. Квитки на її концерти розпродують за кілька тижнів. Її концертове турне по країнах Азії стоїть під протекторатом державного департаменту, як „місія доброї волі".

ЗУСТРІЧ СТІВЕНСОНА ІЗ ПІНО

Французький міністер закордонних справ Християн Піно (ліворуч) в розмові із Адлеєм Е. Стівенсоном, з яким, як він заявив, єднають його „давні дружні взаємини". Відбулася зустріч Стівенсона з Піно, зараз після конференції Піно із державним секретарем ЗДА Доллесом.

Дальші переговори про роззброєння — під знаком запиту

Об'єднані Нації. — Перейшовши до денного порядку над совєтською погрозою, що СССР не візьме більше участи в нарадах Комісії для справи міжнародного роззброєння, якщо не складуть її так, як цього хоче СССР, Генеральна Асамблея ОН вибрала у вівторок 19 листопада ц. р. додаткових 14 членів до існуючих 11-ох. Цей внесок перейшов 60 голосами проти 9-х голосів виключно лише комуністичного бльоку при 11-ох „невтральних", що стримались. В останній хвилині комуністична Альбанія зголосила додаток, щоб до тих 25-ох членів добавити ще сімох, а совєтський представник Кузнєцов заявив, що коли перейде внесок Альбанії, то він зречеться свого внеску на створення Комісії з 82-ох членів. Однак Генеральна Асамблея відкинула додаток Альбанії 38 голосами проти 18 при 19-ох, що стримались, як також відкинула внесок СССР на 82-членну комісію 46 голосами проти 9 з 24-ма, що стримались. До нової Комісії ОН для справи міжнародного роззброєння входять тепер такі краї: всі члени Ради Безпеки, отже ЗДА, Англія, Франція, СССР, національний Китай, Канада, Колюмбія, Ірак, Японія, Панама і Швеція, а далі нововибрані Арґентина, Австралія, Бельгія, Бразилія, Бурма, Чехословачина, Єгипет, Індія, Італія, Мексик, Норвегія, Польща, Тунісія і Юґославія. Ця Комісія вибрана важністю на 1 рік. З уваги на становище Совєтів — Польща і ЧСР заявили, що вибору не приймають. Альбанський додаток передбачав ще кандидатури 5-х невтральних країн (Австрія, Фінляндія, Індонезія, Судан і Цейльон), із них Індонезія і Цейльон тепер совєтофільські, та двох сателітів, Болгарію і Румунію. ЗДА рішуче спротивились такому складові. Тому, що СССР заявив, що він бойкотуватиме наради Комісії, то — практично — її існування безпредметове і вся траґі-комедія з нарадами над роззброєнням зависла в повітрі.

Президент Тунісії відвідує короля Марокка напередодні його виїзду до ЗДА

Рабат, Марокко. — Марокканський король (недавній султан) Мохаммед V вийшов з цілим почотом назустріч президентові Тунісії Габібові Бурґуїбі на летовище, коли той прилетів в середу 20-го листопада з Тунісу до столиці Марокка з своєю першою офіційною візитою. Марокканський король розцілувався з туніським президентом для заманіфестування перед цілим світом, та передусім перед арабським світом, що між цими двома арабськими володарями існує приязнь. Чотири місяці тому взаємини між ними сильно були прохололи, коли Бурґуїба перевів був в Тунісії детронізацію тамошнього бея і перехід Тунісії з монархічного на республіканський устрій. За одностайним ствердженням західніх коментаторів — розмови між цими двома чільними діячами арабського світу, які мають виразну прозахідню орієнтацію і є ворожі до Москви, стосувались головно проблеми Альжиру. Обидві ці держави і їхні володарі проявляли неоднократно бажання посередничити між Францією і Альжиром. Партизанська війна в Альжирі страшенне шкодить стабілізації відносин в цілій північній Африці та економіці й безпеці Тунісії і Марокка.
Відвідини туніського президента в Рабаті мають ще те особливе значення, що безпосередньо після від'їзду Габіба Бурґуїби — король Мохаммед відлетить до Вашинґтону, де вже в понеділок починає свою офіційну візиту. Марокканський король дістав дуже сердечного листа від президента Айзенгавера з висловами переконання, що його, Мохаммеда, приїзд до ЗДА матиме „історичне значення".

ЗДА звільнили частину заморожених фондів Єгипту

Каїро. — В єгипетських колах поширилась вістка, що в останньому часі в Америці звільнено $1,000,000 з єгипетських фондів в американських банках, заморожених американським урядом після націоналізації Єгиптом Компанії Суезького Каналу. Американські чинники частинно потвердили цю вістку, признавши, що до цього часу, протягом останнього року, — ступнево з заморожених $40,000,000 звільнено яку четвертину себто коло $ 10,000,-000. Державний департамент погодився на звільнення тієї квоти для вможливлення Єгиптові оплачувати кошти єгипетської амбасади у Вашинґтоні та виконувати свої грошові зобов'язання, що їх прийняв Єгипет з титулу різних торговельних трансакцій з американськими фірмами ще з-перед часу суезької кризи. Крім цього ЗА не анулювали умови з Єгиптом з березня 1953 року про технічну співпрацю над піднесенням хліборобського стану в Єгипті. Згідно з тією умовою ЗДА мали б дати Єгиптові до 1960 року $ 10 мільйонів, якщо в тому самому часі на ту саму ціль Єгипет інвестував би $ 15,600,000. ЗДА вплатили вже $4,000,000. В недавньому часі вони знову виплатили на ту ціль $ 600,000.

ЗДА І ФРАНЦІЯ ВІДНОВИЛИ ДАВНЮ ПРИЯЗНЬ

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІНІСТЕР ПІНО ВІДБУВ У ВАШИНҐТОНІ НАРАДИ У СПРАВІ ТУНІСІЇ

Вашинґтон. — Французький міністер закордонних справ Християн Піно висловив своє вдоволення з своїх дотеперішніх розмов, що їх перевів у Вашинґтоні з державним секретарем Дж. Ф. Доллесом і секретарем оборони Нілом МекЕлроєм. Ці розмови стосувались трьох головних справ: 1. достав зброї для Тунісії, 2. встановлення у Франції бази для далекосяжних ракет і 3. тактики на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй під час дебати над справою Альжиру. В справі зброї для Тунісії осягнено принципове порозуміння в двох точках: 1. щоб не давати Тунісії більше зброї, ніж вона дійсно потребує її для своєї армії і 2. щоб ЗДА, Англія і Франція спільно з Тунісією устійнили військові потреби Тунісії. Французи вважають, що треба би радше давати кріси просто в руки туніським воякам, а не магазинувати їх в складах, бо зі складів вони куди легше помандрували б в руки — альжирських повстанців. Державний секретар Доллес відразу погодився з міністром Піно, що треба знайти по змозі найкращу ґарантію, щоб американської зброї не дістали альжирські партизани. Він запевнив теж Піно, що „покищо" Америка не має заміру висилати Тунісії дальшу зброю. У нарадах з секретарем оборони МекЕлроєм і його заступником Доналдом Кворлесом французький міністер дістав запевнення, що не відповідають правді вістки, поширені французькою пресою, наче б між ЗДА й Англією було порозуміння, щоб ці дві англомовні держави зберегли монополь у продукції атомової зброї та що вони устійнили між собою, як поділити дальшу продукцію всякої зброї між членів НАТО. Французького міністра запевнено, що ніхто не думає заперечувати Франції її права продукувати атомову зброю, якщо вона захоче робити це. Також, щодо розподілу праці між членів НАТО в ділянці зброєневої продукції, то це, мовляв, буде предметом нарад Ради НАТО. Осягнено згоду про влаштування у Франції бази для далекосяжних ракет, при чому поінформовано міністра Піно про плян встановлення таких баз у всіх країнах НАТО, які на це погодяться. В справі зброї для Тунісії обидві сторони — ЗДА і Франція — стрічаються з тою трудністю, що вони не знають, скільки зброї і якої прибуло з Єгипту і скільки ще прибуде туди. Однак найбільшим джерелом вдоволення французьких чинників з висліду нарад міністра Піно у Вашинґтоні є осягнене запевнення, що ЗДА й Англія не думали ніколи про деґрадування Франції з ролі рівнорядного партнера і чинника, як одного з „великої трійки" Заходу. Християн Піно залишається в Ню Йорку для дебати в Об'єднаних Націях над справою Альжиру, яка почнеться з початком наступного тижня. Він не виключає, що може прийдеться йому поїхати до Вашинґтону для дальших нарад у зв'язку з грудневим з'їздом „на вершинах" у Парижі.

Ливан обмежує свободу арабських втікачів

Бейрут. — Уряд Ливану прийняв цілу низку постанов, які затіснюють контролю над арабськими втікачами з Палестини. Вони перебувають в межах Ливану понад 100,000-ною масою і є постійним джерелом не тільки господарських, а й суто-політичних турбот для ливанської влади. З загостренням відносин між Єгиптом і Сирією з одного боку та західніми державами і про-західніми арабськими країнами з другого — арабські втікачі з Палестини є головним кадром, з якого рекрутуються аґітатори, змовники й атентатчики. Вони є здебільша фанатичними звелічниками єгипетського президента Нассера, але й примітивними совєтофілами, що вбачають в Москві найбільшу надію на знищення Ізраїлю. Вони настроєні ворожо до Заходу, головно до ЗДА, що їх обвинувачують у створенні Ізраїлю. Ливанський уряд заборонив втікачам свобідно порушатись по країні, заборонив поворот до Ливану тим, що вийдуть відтіль будь-куди за кордон, та вирішив створити концентраційний табір для порушників спокою. Існує проєкт поселення всіх втікачів із Палестини, які перебувають в Ливані, в одній смузі під військовою адміністрацією.

Президент Зах. Німеччини з відвідинами в Італії

Рим. — Від останнього вівтірка президент Німецької Федеративної Республіки д-р Теодор Гойс перебуває в Італії з офіційними відвідинами. Він прибув з міністром закордонних справ Гайнріхом фон Брентано, однак цей останній відлетить відтіль, щоб наприкінці цього тижня відбути наради з державним секретарем Доллесом у Вашинґтоні. З Вашинґтону він повернеться на понеділок найближчого тижня до Риму, щоб бути приявним на спеціяльній приватній авдієнції, яку президент Гойс матиме в Папи Пія XII. Це перша візита німецького голови держави в Італії після Гітлера. До цих відвідин прикладають в міжнародному політичному світі поважне значення, вбачаючи в них наявний доказ тісної співпраці нової Німеччини й Італії в Европі, зокрема в середземно-морському басейні. Німці й італійці устійнюють спільну поведінку на грудневий з'їзд прем'єрів держав НАТО у Парижі.

У СВІТІ

● **Совєтського маршала** Константина Рокоссовського, який до осени минулого року був „польським" військовим міністром, призначено командантом Закавказької військової округи і „вибрано" до Президії ЦК компартії Грузії. Тепер він може з таким самим успіхом називати себе грузином, як раніше називав поляком.

● **В Альжирі** арабські повстанці зробили засідку на змоторизовану французьку стежу й убили 9-х вояків. Французький комунікат повідомляє, що в „контрнаступі" вбито 40 повстанців. Альжирські повстанці закидають брехню французьким комунікатам, але перевірити, хто говорить правду, неможливо.

● **Совєтська амбасада в Лондоні** вдруге — обидва рази безуспішно — інтервеніювала, намагаючись не допустити до появи в Англії немилих Совєтам книжок. З початком цього року вийшов у Лондоні англійський переклад роману Владіміра Дудінцева „Не самим лише хлібом", з антитоталітарною тенденцією, — а тепер совєтська амбасада протестувала проти видання повісти Бориса Пастернака „Доктор Живаґо". 67-річний Пастернак живе в СССР і має там опінію найкращого російського перекладача Шекспіра. Невідомо, як опинився в англійському видавництві рукопис його повісти, не друкованої в СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБРОЙНА СИЛА — ПЕРША ТУРБОТА

Остання пресова конференція державного секретаря Джана Фостера Доллеса з вівтірка 19 ц. м. мала дуже цікавий характер. Говорилось на ній про склади атомової і ракетної зброї на західньо-европейському суходолі й на американських базах; про можливості таких складів у Канаді; про конечність згоди Сенату на умови в цих справах з іншими країнами, чи достатність прерогатив Президента; про те, чи в справі розподілу атомової і ракетної зброї переговорюватимуть уряди держав НАТО, чи це річ внутрішнього порозуміння в головній військовій кватирі НАТО з ген. Норстедом на чолі; чи військовий секретар МекЕлрой правильно вжив слова „договір" на означення міжнародної „угоди" або „порозуміння" в справах достав зброї; була мова про вміння і хист вояків різних західньо-европейських держав у користуванні наймодернішою зброєю на випадок війни; врешті — про справу вислання зброї для Тунісії. Правда, була там мова й про сутополітичні справи, як ось про приїзд до Вашингтону в найближчих днях західньо-німецького міністра закордонних справ Гайнріха фон Брентано, про спір між Індонезією і Голляндією в зв'язку з Західньою Гвінеєю чи про співпрацю державного департаменту з Адлесм Стівенсоном. Але всі ці політичні справи забрали несповна одну четверту частину часу пресової конференції, а військові справи — три чверті. І сам державний секретар, очевидячки, не був дуже вдоволений з такого ходу своєї зустрічі з журналістами, бо кількакратно відсилав їх до військових чинників, компетентніших для уділення відповіді в сутовійськовій матерії.

Це — характеристичний приклад, чим сьогодні цікавиться журналістичний світ, який — очевидно — відчуває настрої широкого громадянства. Коли ж широке громадянство не має зрозуміння для технічних подробиць організації військової оборони в обличчі совєтської загрози, то все ж — воно відчуває саму загрозу. А журналісти хотіли б знати більше, ніж повідомляють про це офіційні комунікати, і хотіли б випередити їх. Вони хотіли б уже нині знати якмога докладніше про речі, що будуть предметом нарад з'їзду 15-х прем'єрів держав НАТО у Парижі, в половині грудня ц. р. Хоч кількакратно появлялись півофіційні вістки, що президент Айзенгавер і англійський прем'єр Мекміллен, прийнявши рішення відбути цей з'їзд, не намітили були ніякого конкретного денного порядку, проте загально приймається, що головною проблемою на тому з'їзді буде питання підвищення збройної сили західнього бльоку.

Це не є справа самих тільки військовиків. Коли президент ЗДА і прем'єр Англії ствердили, що непомірно зросла большевицька загроза для західнього світу, то — очевидно — таке переконання поділяють і всі інші члени НАТО. А справа небезпеки для держави, — це турбота цілого народу, отже його уряду і парляменту. Бо підвищення збройної сили вимагає передусім підвищення військового бюджету, а значить і вищих сум на цілі, тісно пов'язані з військом. Позиція ЗДА у відношенні до їх союзників із НАТО завжди ще упревілейована з уваги на посідання тих родів зброї, що їх ці союзники зовсім не мають, або мають тільки частинно. Однак — як одностайне стверджують американські кореспонденти з різних столиць — претенсії учасників Паризького з'їзду до ЗДА будуть напевне вищі й настирливіші, ніж були раніше, бо зріс критицизм щодо збройного примату Америки в цілому світі. Можна кепкувати на тему „спутників", можна не признавати їм безпосереднього військового значення, можна говорити про них, як про пропаґандивний трюк, але не можна легковажити таких фактів, що ось в маленькому Люксембурґу, що проспериє як центр такої капіталістичної установи, як Сталево-Вугільна спільнота 6-х держав, у тій країні, де рік тому не було й сліду комуністичних симпатій, тепер значно зросли комуністичні впливи. Не можна легковажити факту надзвичайного зросту впливів Партії Праці в Англії і меморіялу урядів Бельгії і Голляндії з критикою ніби монопольного англо-американського військового плянування в НАТО. На ситуації в цілому світі болюче відбивається помилка, яку зроблено, дозволивши Москві, щоб вона перша виступила з міжплянетарними сателітами й вплинула цим на уми й настрої сірих мас.

І тому, під впливом цієї нової ситуації, після нових чванькуватих заяв і погроз Хрущова, під впливом відкидання Совєтами всіх спроб у ділянці міжнародного роззброєння, на перше місце вибилось знову питання збройної сили. І добре, що так воно сталося. Добре, що триста американських журналістів на пресовій конференції у Вашинґтоні своєю поставою засвідчують примат збройної сили над усіми іншими питаннями. Бо єдиний арґумент, що промовляє до розуму Москви, це — збройна сила вільного світу.

МІЖ ІНФЛЯЦІЄЮ Й ЕКОНОМІЧНОЮ ЗНИЖКОЮ

Республіканський уряд президента Айзенгавера у другій своїй каденції має розв'язати деякі закордонні й внутрішні проблеми, від яких залежатимуть конґресові вибори 1958 року і які можуть кинути тінь також на президентські вибори 1960 року. А справи ці не такі то вже й легкі до розв'язання, бо вони залежать не тільки від Вашингтону, але в деякій мірі і від дальшого розвитку міжнародної ситуації.

Під час цьогорічної сесії Конгресу і демократи і республіканці навпередки старалися зменшити видатки федерального уряду, в тому числі й видатки на оборону країни та на зв'язану з цією справою допомогу закордонові. Уряд всіми силами намагався втримати якнайбільші позиції на видатки в цих двох пунктах бюджету, але під пресією виборців, які надсилали численні листи з вимогою зменшити федеральний бюджет, кінець-кінцем погодився зменшити видатки на оборону. І тоді кол. секретар оборони Чарлз Е. Вилсон видав зарядження про зменшення оборонної продукції та про скасування деяких контрактів, головним чеком у ділянці авіяційної продукції.

Наслідки цих зарядженьвиявилися незабаром. Почало збільшуватися число безробітних, в господарстві позначилася знижка, інвестиції великих фірм почали зменшуватися, і з усіх боків заговорили про затримку в економічному розвитку. Про це говорив і Президент на одній із своїх пресових конференцій. Але він твердив, що це — тільки наслідок пристосовування економіки до зміненої господарської ситуації, і що про економічну депресію не може бути й мови. Айзенгавер пообіцяв, що коли країні загрожуватиме більша економічна знижка, то уряд негайно вжиє заходів, щоб до неї не допустити.

І ось 14-го листопада Федеральна Система Резерви повідомила, що вже від 15-го листопада зменшується на 0.5 відсотка дисконт від позичок у федеральних банках Ню Йорку, Атланти, Ричмонду і Ст. Луїсу. Для економістів і фінансистів це було несподіванкою, бо вони, хоч і сподівалися цього, але не в такому скорому часі. Зменшення дисконту від позичок у федеральних банках — це значить полегшення в одержуванні кредиту, це засіб для збільшення руху в промисловості і одночасно для піднесення продукції та обниження числа безробітних, яке почало зростати в осінніх місяцях, коли звичайно має спадати.

Федеральна Система Резерви вже шість разів збільшувала дисконт від позичок у федеральних банках від початку 1955-го року, коли економіка ЗДА почала рекордово розвиватися і внаслідок цього почала в останніх двох роках зростати інфляція доляра. Ще в серпні цього року збільшено дисконт з 3-ох до 3.5 відсотка як засіб проти зросту інфляції, а 14-го листопада треба було скасувати те останнє збільшення дисконта, і тепер воно знову становить 3 відсотки.

Як бачимо, боротьба проти інфляції валюти пов'язана з боротьбою проти економічної знижки. Коли в січні 1953-го року президент Айзенгавер перебирав урядування, то число безробітних збільшувалося, бо промисл переставлявся на мирову продукцію після війни в Кореї, а доляр знецінювався, бо саме під час війни значно зросли ціни на фармерські продукти, які тепер майже на 20 відсотків нижчі в порівнянні з тими роками.

Президент обіцяв виборцям добробут і припинення знецінювання валюти. І ця обіцянка здійснилася, бо доляр устабілізувався, а економіка країни від 1955-го року в рекордовому темпі почала розвиватись. Але вже минулого року виявилося, що доляр почав тратити на вартості, і від березня 1956-го року його вартість зменшилася на 5.7 цента. Цього року почалася економічна затримка, яка проявляється в тому, що темп розвитку економіки сповільнюється, а число робітних сил, внаслідок зросту числа населення збільшується.

Деякі економісти гадали, що мала економічна затримка припинить інфляцію доляра, бо люди, з огляду на зростання безробіття, стануть менше купувати. Сам Президент на одній із своїх пресових конференцій закликав населення обмежити свої закупи, щоб таким чином допомогти стримати валюту від знецінювання. Але здійснення цього заклику спричинило б затримку в продукції і внаслідок цього — зростання числа безробітних.

Республіканці досі хвалилися перед виборцями добробутом в країні і щораз новими рекордами в крайовій продукції, в числі затруднених осіб, у збільшуванні особистих прибутків і в зменшуванні числа безробітних. Вони підкреслювали також, що ЗДА ведуть перед у вільному світі і мають найкращу зброю, якою стримують комуністичну агресію проти вільного світу.

Тепер заноситься на те, що всі ці аргументи в користь республіканців можуть відпасти. А вибори до Конгресу вже за неповний рік! Навіть аргумент про провід ЗДА у вільному світі і про військову потужність дещо втратив на вартості, бо хоч московський сателіт Землі і не має військового значення, проте амбіція американців сильно вражена тим, що ЗДА опинилися в цій науковій ділянці, хоч і на короткий час, позаду СССР.

Але московський „Спутнік" має й те добре значення, що він збудив американців зі сну самозадоволення і показав їм наочно небезпеку московського комунізму. У зв'язку з цим проєктується збільшити видатки на оборону країни, говориться навіть про збільшення прибуткових податків, що мало б додатній вплив на припинення інфляції, бо платники податків мали б тоді менше грошей і менше купували б товарів. Хоч деякі економісти твердять, що найкращий спосіб для цілковитого припинення інфляції валюти, — це зменшення федеральних видатків.

Уряд Айзенгавера мусить балянсувати між стримуванням інфляції і втримуванням добробуту країни. Останнє його зарядження про зменшення дисконту від позичок у федеральних банках та облегшення кредиту має на цілі одне і друге. Збільшення дисконту від позичок мало на цілі стримати інфляцію і не допустити до легких кредитів, які збільшують грошовий обіг. Тепер виявилося, що попит на позички зменшився, і тому можна було зменшити дисконт.

Біржа зареаґувала прихильно на вістку про зменшення дисконту. Нюйоркська біржа в перший день ще не відгукнулася на це зарядження, але біржа в Сан Франсіско, яка дізналася скорше про зарядження Федеральної Системи Резерви внаслідок різниці часу, відповіла на нього підвищенням цін на акції. В останніх п'ятьох хвилинах на тій біржі продано 38,000 акцій. Акції „Крайслера", „Олін Матієсон", і „Дженерал Дайнемікс" підскочили на 3 пункти, а фірм „Буїнг", „Бетлегем Стіл", „Ґалф Ойл", „Дженерал Моторс", „Дженерал Електрік" і „Стендард Ол Каліфорнія" — на два пункти. В наступних днях також і нюйоркська біржа прихильно зареаґувала на зарядження Федеральної Системи Резерви.

Можна сподіватися, що економічна знижка в 1958-му році буде незначною, і що інфляція валюти не буде збільшуватися в такому темпі, як це було в 1956 і 1957 роках.

Любомир Ортинський

ВСЕАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ КОМУНІЗМУ

Питсбурґ. — Під знаком хвилювання спричиненого „спутніком" і в намаганні знайти відповідь на питання — що робити, щоб найефективніше поборювати загрозу зі сторони большевицької Москви, проходила восьма конвенція Всеамериканської Конференції для поборювання комунізму, що 15 і 16 листопада ц. р. відбулась в Питсбурґу, Па.

Комунізм — ворог свободи було гаслом цьогорічних доповідей, що, розбиті на чотири сесії, мали з'ясувати тисячочленній авдиторії комуністичну агресію на різних географічних ширинах і освідомити її в стратегії й тактиці Москви для збереження награбованого і поширення свого панування на решту вільного світу. Добір тем і референтів задовільно виповнив поставлене завдання, а глибокий підхід до проблем поодиноких референтів, їх компетентність і, назагал, правильні їх висновки дозволяють скваліфікувати питсбурзьку зустріч як наскрізь вдалу.

Вшанування угорської революції

Палкою, пронизаною апелем до всіх, кому дорога свобода, промовою відкрив конвенцію видавець газети „Крісчен Геральд" д-р Д. А. Полінґ, підкреслюючи конечність не лише матеріяльної, технічно-збройної, мобілізації ЗДА, але й, в першу чергу, психічної та політичної, що одинока перерішить великий змаг між волею й рабством. Інавґураційний обід, влаштований після відкриття, виповнило відзначення річниці угорського повстання. Його відкрив український член Екзекутиви Всеамериканської Конференції п. Іван Дужанський з Шикаґо, а з коротким словом від угорських повстанців виступали кол. член угорського парляменту Імре Горват і артистка, а заразом активна учасниця повстання, Ева Шорений. Її драматичний опис життя жінки й матері в підсовєтській системі з притаєним віддихом вислухували численні американські учасники обіду, які чи не вперше відчували, що змальовувані страхіття совєтського побуту — це не Дантові сцени з якогось далекого світу, але конкретна загроза і для їхньої країни.

Безпосередня загроза для ЗДА

Вісім доповідей про різні аспекти комуністичної агресії й інфільтрації і про відповідальні завдання сучасного американського високого шкільництва становили властиву програму конвенції.

Д-р Т. А. Дулі, керівник американської гуманітарно-харитативної акції в Ляосі говорив про свій досвід протикомуністичної боротьби в тій країні, підкреслюючи конечність не лише економічно-фінансової допомоги для південно-азійських народів, але й дружнього підходу до них на базі — рівний з рівним. Живо ілюстровані прикладами з методики комуністичної пропаґанди, застосованої в Південній Азії, і описами практикованих тортур — його висновки справили на присутніх потрясаюче враження, що його ще доповнив наступний доповідач, відомий експерт у китайських справах Е. А. Гантер (автор „бестселера" — „Брейнвошінґ" —). Інший відомий американський автор Дон Вайттед („Історія ЕфБіАй") дав спертий на фактажі огляд способів, стосованих комуністами для інфільтрації ЗДА. Ствердивши, що вперше в історії ЗДА країна переживає безпосередню, „смертельну загрозу", він довше зупинився над причинами успіхів комуністів. На його думку, спритно зловживане ліберальне наставлення американців і їхня внутрішня настанова проти всякого обмеження свободи є саме тлом, на якому комуністи змогли розвинути і розвивають ряд своїх успішних акцій. Також наївне переконання, яке поділяє ще дуже багато людей в цій країні, що комунізм не являє собою конкретної загрози для ЗДА, не є підривною, деструктивною силою, спрямованою на повалення демократичної системи й американського способу життя, а є радше невинним теоретизуванням та шуканням кращих шляхів економічно-суспільної організації народів — друге основне джерело, що його використовує мала, але ефективна комуністична група в ЗДА.

До деякої міри сенсацією було звідомлення про комуністичну акцію в Гаваях довголітнього гавайського діяча і керівника акції за признання цим островам статусу американського стейту, д-ра Л. Г. Філіпса.

„На підставі довголітнього досвіду я з повним переконанням твердж, що немає іншого місця в ЗДА, яке було б так глибоко спенетроване комуністами, як Гаваї", — заявив д-р Філіпс, підпираючи своє ствердження рядом фактів, зокрема з робітничого сектора, Лейбор Юньйон, що є доменою впливів комуністів.

Про недоліки американського високого шкільництва і конечність впровадити негайно ґрунтовне вивчення теорії і практики комунізму у високих школах говорив о. проф. Дж. Ф. Кронін.

Українська участь в конференції

Як і попередніх років, українці дали поважний вклад у зміст і працю конвенції, і поновний вибір до екзекутиви представника УКК п. Ів. Дужанського треба вважати за своєрідне признання для українського співпартнера інституції. А проте, ще кілька років тому саме допущення УККА до членства в згаданій Конференції натрапляло на поважні труднощі. Треба признати, що на цьому відтинку українська сторона провела добру роботу, а попередні референти на конвенціях (д-р М. Прокоп у 1955 р., в Шикаґо, проф. Р. Смаль-Стоцький в 1956 р. в Омага, Неб.) з'єднали для українських доповідачів пошану і поклали початок доброї традиції Всеамериканської Конференції — запрошувати на річні конвенції українського референта.

Цього року українським доповідачем був автор цих рядків, який говорив про „ню

(Закінчення на стор. 4-ій)

Ярослав Курдидик

ОБОРОНА ТУРЕЧЧИНИ

З перспективи часу, що відділяє світ від напруження, яке постало між СССР і Туреччиною і готове кожночасно розгорітися у третю світову війну, воєнно-політичні коментатори намагаються дещо розгадати з того, що багатьом людям нагадує підготову до легендарної боротьби між Давидом і Голіятом. Коли взяти під увагу відношення сил між СССР і Туреччиною, як 10:1, то декому могло б видаватися, що катастрофальна програ Туреччини в цій боротьбі була б самозрозумілою й неминучою. Коли, однак, підходити до цієї справи аналітично, маючи на увазі, що Туреччина в разі нападу на неї не була б осамітненою, то поки розвинувся б ґльобальний плян війни, перший удар 600-тисячна армія турків і греків (450 тис. турків і 150 тис. греків) могла б відбити.

Головне командування НАТО має уґрунтовані дані про те, що СССР не розпочне тепер третьої світової війни, бо, поперше, він ще до неї як слід не підготований, а подруге, він має дуже поважні внутрішні суперечності, з яких усунення Жукова треба вважати тільки за одне з потверджень того, що в мілітарній совєтській машині не всі головні колеса зазублюються так ідеально, як то декому могло б здаватися. До того ж заяву головнокомандувача збройних сил НАТО Норстеда про те, що кожний, хто розпочне війну з Заходом, без огляду на те, де, коли і в якому місці, буде безжалісно розгромлений — Совєти прийняли були не як пусту фразу, бо вони знають, що ця заява була виголошена в порозумінні з міродайними чинниками, які здають собі справу з того, що в майбутній війні переможе тільки той, хто має запевнення, що цю відповідальність може взяти на себе.

Варто розглянути хоч побіжно, як виглядало „воєнне поготівля" у відношенні до Туреччини в загальному. Під час кульмінаційного напруження між Туреччиною і Сирією американська 6-та фльота, доповнена англійськими бойовими морськими одиницями, переводила великі маневри коло південно-західнього узбережжя Туреччини. Сама тільки 6-та фльота, яку в останньому часі дуже підсилено, мала 4 авіоносці, 3 кружляки, 30 нищильників, 70 великих човнів-амфібій з власною постачальною фльотилією, 9 підводних човнів, 10 міноносців, 16 швидкісних катерів і 55 кораблів-постачальників (танкерів, амуніційних, харчових та боєприпасних одиниць).

Головна сила 6-ої фльоти — це т. зв. „атомове ядро", тобто авіоносці і їхня охорона — двадцять винищувачів і підводних човнів, що з них деякі можуть вживати мініятюрних атомових торпед.

Наприкінці жовтня перекинуто на Середземне море ракетний кружляк „Камберру", один з наймодерніших такого роду кораблів, нищівну силу якого прирівнюють з цілою фльотою з другої світової війни. За дуже важливе доповнення слід уважати також 5 винищувачів, вивінуваних у найпрецизнішу радарову систему з засягом до 350 миль. Разом з морською піхотою 6-та фльота має: 16 підводних човнів, 8 нищильників, 14 торпедних човнів для боротьби з підводними човнами, 4 корвети і 20 патрульних швидкісних катерів.

Але найбільша сила Туреччини — це її суходільна армія, яка має коло 350 тис. вояків, а з вишколеною резервою начислює до двох мільйонів. Як відомо, турецьку армію вишколювали й повністю озброїли американці. Це одна з найкращих армій в НАТО, і фахівці вважають, що вона дуже легко сама могла б розправитися з усіма збройними силами арабських країн, а при належній підтримці з моря та з повітря турки на коротку мету можуть протиставитися навіть збройним силам СССР.

У чому ж таємниця сили турецької армії?

Кожний турок уважає, що коли його вітчизна загрожена, служба в армії є для нього найбільшою почестю, а вияв нехоті чи брак дисципліни вважає за найбільший проґріх супроти батьківщини. Сім бриґад, або понад 35 тис. турецьких старшин і вояків перейшли тверду бойову запраіву в Корейській війні, і ці вояки являють собою ядро армії, що вишколює й командує низовими кадрами. Сила турецької армії також в її озброєнні, починаючи від трьох типів танків, легких, середніх і важких, через артилерію всіх типів включно з окремими протитанковими гарматами та базуками аж до легкої автоматичної зброї.

Деякі воєнні коментатори подають, що в загальному, широкому стратегічному плянуванні передбачалося: 1. з початком воєнних дій знищити головні резервуари пального большевицької армії — Баку і Пльоешті в Румунії; 2. „заткати" й повністю вибити з ладу всі порти СССР; 3. знищити всі вузлові залізничі центри і 4. вислати десанти у глибоке запілля ворога, на ті терени, де населення може сприяти нищенню й розкладові Совєтів.

Турецьке летунство вивінуване повністю американськими літаками, здебільша джетовими бомбовиками, які можуть перевозити атомові бомби.

Американські інструктори стверджують, що хоч турки й не мають високого технічного вишколу, але вони з подивугідною пильністю опановують модерну зброю, а їхня витривалість і зразкова дисципліна роблять з них знаменитих вояків. В Кореї на тому відтинку, де вже ніхто не міг встоятися, турецький вояк витримував, а в допомозі іншим був зразковим другом, наражаючи власне життя на небезпеку.

Один з турецьких генералів заявив недавно швайцарському кореспондентові: „У першій світовій війні Енвер Паша здержав москалів на Кавказі своєю 150-тисячною армією, яка була напіводягнена й слабо озброєна. Тепер з тією зброєю і вишколом, яке має наш вояк, він боронитиме Туреччину так, що Захід напевно вважатиме його за гідного союзника-друга".

Василь Мудрий

ПАМ'ЯТІ ПЕРЕДОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКА

(У 16-ту річницю смерти д-ра Костя Левицького)

(2)

Актом 4 листопада 1916 р. Австрія й Німеччина проголосили творення польської держави. Ця подія заскочила не тільки Загальну Українську Раду, але й всіх українців. Зокрема, зробила вона гнітюче враження на леґіон УСС-ів. Цей факт стався за прем'єрства Кербера, що прийшов на місце вбитого Штюрка. Представники австрійського уряду в особах прем'єра Штюрка, австрійського міністра закордонних справ, тодішнього мадярського прем'єра і представника Німеччини запевняли українську делеґацію (в особах д-ра Костя Левицького, д-ра Євгена Олесницького, і Миколи Василька), що з українських частин Галичини і Буковини буде створений окремий Коронний край. Це було 15 вересня 1915 р.

Опозиція УПРепрезентації всю вину звалила за цю політичну невдачу з 4 листопада 1916 року на названих осіб. Загальну Українську Раду на знак протесту розв'язано. При перевиборах президії УПРепрезентації д-ра Костя Левицького головою не обрано. На його місце головою УПР став д-р Євген Петрушевич. Д-р Кость Левицький залишився і надалі головою партії (Укр. національно-демократичної).

По проголошенні Української Державности, 1-го листопада 1918 року Покійний д-р К. Левицький став головою першого західньо-українського уряду. По катастрофі разом з іншими опинився і Покійний на еміґрації в Відні, де тісно співпрацював з д-ром Євгеном Петрушевичем, тодішнім диктатором ЗУНР.

З еміґрації Покійний повернувся до Львова в 1924 році. Від політики держався осторонь, але не перестав нею цікавитися. Всю свою велику енерґію та досвід вкладав у розбудову українського господарського життя, очолювши „Центробанк" та віддавшись професійним адвокатським справам. Він був головою Союзу українських адвокатів і редактором правничого часопису „Життя і Право". Від 1938 р. був делеґатом до Найвищої Ради адвокатів у Варшаві, де перший промовляв по-українськи.

Д-р Кость Левицький був не тільки політиком. Він був всесторонім українським діячем. Завдяки своїм науковим працям з ділянки права й економії став дійсним членом НТШ у Львові за головства Михайла Грушевського. Покійний був автором великого українського правничого науково обробленого словника.

Кількома наворотами він був членом Головного Виділу Т-ва „Просвіта". Був двічі автором нових статутів для „Просвіти", які мали за завдання пристосувати цю велику установу до нових пекучих потреб, що їх висувало само життя. Для „Просвіти" написав кілька популярних підручників про обов'язуюче право в найважливіших справах, що мали велику вагу для нашого селянства. Покійний є автором трьох цінних праць: 1. „Історія політичної думки галицьких українців від 1848 до 1914 р." Львів 1926 (два томи); 2. „Великий Зрив" (До історії української державности від березня до листопада 1918 р. на основі споминів і документів), Львів 1931 р. і 3. „Історія визвольних змагань галицьких українців 1914-18, Львів 1928 (три томи).

Крім того д-р Кость Левицький належав до будівничих українського господарського життя. Він був організатором і співосновником Красового Товариства Кредитового, асекураційного т-ва „Дністер", Українського Земельного Банку, парцеляційного т-ва „Земля", української споживчої кооперативи „Народна Торговля", Української Видавничої Спілки „Діло", разом з д-ром Євгеном Олесницьким співосновником „Сільського Господаря" й численних інших економічних установ, що відіграли в житті українського народу величезну ролю.

Можна різно підходити до оцінки різнородної праці д-ра Костя Левицького, але навіть його найбільші противники не можуть і не сміють йому відмовити величезної працездатности і працьовитости, зокрема послідовности в політиці, гнучкости в підборі відповідної до обставин тактики і накінець надзвичайної сили волі у впровадженні в життя своїх плянів та намірів.

Протягом майже трьох поколінь Покійний разом із своїми тодішніми товаришами й однодумцями розбудовували те, що перебрали від попередників, і клали основи під широченну дальшу розбудову українського національного життя. Овочі тієї розбудови і праці були наглядними, потішаючими і підбадьорюючими. Національна свідомість у народі стала найбільшим досягом. Листопадовий зрив був її наслідком. Д-р Кость Левицький написав про це прекрасну книгу. Він радів овочами своєї праці. До смерти не перестав бути активним громадянином. За німецької окупації, хоч і хворий, жив великою надією, що всі окупації остаточно минуться, і тоді запанує українська правда на українській землі в шатах Вільної Української Держави. З цією вірою й помер.

(Кінець)

ДВАДЦЯТЕ ЛІТО . . .

Ще на причалі
човна прикуто.
У очереті кричать качата.
Уперше нині
в душі відчуто —
Двадцяте літо уже почато.

Двадцяте літо . . .
Суниці спілі
Жаріють в росах
за синім бродом.
А в буйних травах —
ромашки білі,
Лілеї білі у сизих водах.

Проміння сонця
навкруг розлито,
В обійми землю
бере безмежну.
Впиваю серцем
двадцяте літо,
Двадцяте літо
моє бентежне.

ТАМАРА КОЛОМІЄЦЬ

ВАЛЕНТИН В. САДОВСЬКИЙ

(З нагоди 10-річчя смерти)

24-го листопада 1947 року помер у большевицькій в'язниці в Києві Валентин Васильович Садовський, один з передових політичних діячів визвольного зриву 1917-21 рр., учений і публіцист, людина великої особистої культури, глибокого знання, премилої вдачі й хрустального характеру. І тому в 10-річчя його мученицької смерти треба згадати його незлим-тихим словом, в ім'я засади, що про видатних наших людей треба передавати пам'ять з роду в рід, щоб про них не забували, бо вони в сумі складалися на наш нинішній політичний і культурний дорібок. Валентин В. Садовський, може своїми чеснотами бути прикладом своїм нащадкам.

Валентин Садовський народився в священичій родині в с. Пліщині на Волині 27 серпня 1886 р. (помер на 61-му році життя). Середню освіту здобув в Острозі, високу на правничому факультеті університеті в Києві і на економічному відділі політехніки в Петербурзі. Спершу почав працювати в адвокатській професії, але під час першої світової війни був на фронті, як інспектор складів „Союзу городів південно - західнього фронту", а від вибуху революції включився в передові ряди українського визвольного руху. Ще за студентських часів став був членом РУП-у (Революційна Українська Партія), а після перетворення її в 1905 р. на „Українську Соціял - Демократичну партію" — увійшов до неї разом з С. В. Петлюрою, М. Поршем і ін. Ще як студент у Києві пересидів близько року у в'язниці за національно-політичну метушливість. З того часу хворів на легені.

Переїхавши весною 1917 р. до Києва, став там членом Української Центральної Ради і секретарем юстиції в першому Генеральному Секретаріяті. Активно співпрацював в різних тодішніх українських виданнях в Україні. В 1920 р. переїхав на еміграцію, займаючи в останньому часі пост міністра праці. Вже в Польщі виступив із Соц.-Дем. партії та в Тарнові і Варшаві присвятився виключно науковій і публіцистичній праці, обравши за центр свого зацікавлення економіку України. Переїхавши в 1925 р. до Чехословаччини став доцентом, потім професором Української Господарської Академії в Под'єбрадах, а, перебравшись відтіль до Праги, став професором Українського Вільного Університету. Другу світову війну пережив, чи пак перебідував, у Празі. Всупереч намовам приятелів і власної дружини, не хотів виїздити до Німеччини. „Не вірив", щоб большевики могли „розпаношитись" в середній Европі. 12 травня 1945 року на четвертий день після зайняття Праги червоним військом — його й численних інших політичних емігрантів большевицькі енкаведисти „запросили" нібито для познайомлення з совєтськими „ученими". Ніхто з них не вернувся. Коли агенти приїхали за Валентином Садовським, якраз нікого більше не було дома. Так і забрали його і слід за ним загинув. На всі запити дружини були викрутні або неґативні відповіді, що, мовляв, такого не знають і т. д. Він сам зумів дати знати про себе з Ратіборської в'язниці, але передати туди нічого не можна було. Перед Різдвом 1947 року дружина дістала на свою празьку адресу від невідомої жінки з Києва коротку записку російською мовою: „Мене просили повідомити Вас, що Валентин Садовський помер 24 листопада 1947 року. Його приятелі старалися облегшити йому положення". Адреса авторки листа, мабуть, була сфінґована, бо ніяка відповідь на листи дружини, посилані туди, не наспіла. Згодом провірено, що Валентин Садовський так і помер у в'язниці, як жертва умовин дикої совєтської в'язничної системи.

Найважливішими творами, що їх залишив Покійний є: „Економічна географія України", „Світове господарство", „Праця в СССР", „Національна політика Совєтів на Україні", „Українська людність СССР за переписом з 17 грудня 1926", „Сучасні проблеми економіки України" й ін. Друкував свої твори в Записках Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, якого був дійсним членом, у виданнях Українського Наукового Інституту у Варшаві, де був керівником економічного семінара, у виданнях Господарської Академії в Под'єбрадах й Українського Вільного Університету у Празі. За винятком студентських років, в яких політичний темперамент людини зв'язаний просто з молодістю, Валентин Садовський, зрештою, не був типом „бойового" політика, а радше типом активного громадського діяча, вченого дослідника і професора. Мав спокійну, зрівноважену, надзвичайно погідну вдачу, був премилий у товариському житті і не мав особистих ворогів. Тому великий гурт його приятелів і знайомих згадує його і нині, після десятьох років його смерти, з найбільшим жалем.

І. К-н

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ

САДКІВ, КУРСІВ, ШКІЛ, МОЛОДЕЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ:

І. Савицька — „ГІСТЬ З НЕБА"
Миколаївська вистава в 3-ох відслонах (з нотами), ціна дол 1.

Д-р Е. Жарський — „РУХАНКА, ГРИ-ЗАБАВИ"
Нарис програми фізичного виховання, ціна дол. 1.

Замовляти:
В-во Шкільної Ради, 302 West 13th St., New York, N. Y.

Прощання з Мирославом Скалою - Старицьким

Новітня воєнна стратегія знає генералів, що з запілля командують масами вояків, але знає й летунських генералів, які летять на ворога, командуючи густо - часто тільки ...самим собою.

Якщо „воєнне порівняння" годиться до мистецького життя, то наш славний тенор, Мирослав Скала - Старицький сам собою створив клясичний тип такого „літаючого генерала". Можна дивуватися, яким чином у добу, що давно відспівала солістам „вічную пом'ять", серед своїх компаціоналів, для яких обстановка: співак, акомпаніятор, фортепіян на сцені — завжди була „чужа чужина", як з усім цим, наш співак стягає на залю рекордові маси глядачів, далеко більші, ніж можуть притягти промовців". Але ж, у тому суть і сук справи: коли „самітний генерал" збиває сотню ворожих літаків, чи знищує ворожі арсенали й комунікацію, то його заслуги інколи далеко переходять заслуги того „масового генерала", якого воєцькі „маси" вдержали, чи здобули малий відтинок фронту.

Наш співацький генерал М. Скала - Старицький у нашій підсвідомості має кредит такого самітньоог генерала. Адже він сам, без підтримки будь-яких меценатів — не кажучи вже про „масове меценатство", яке в нас не менш проблематичне, ніж індивідуальне — сам здобув трохи не всі музичні центри ще вільної Центрально - Західньої Европи й Північної Африки. А такого будь-хто будь-чим не осягне!...

На прощальному вечорі-концерті Старицького в Клівленді (10 листопада) можна було виразно відчути, що „мілітаристичне" порівняння на вступі цих рядків таки „на місці"; що тут таки справа з генераломфронтовиком української культури й української ідеї, який оце, побувавши на відпустці між своїми, „вдома" (що химерою долі перенеслося аж за океан) — знову мусить вертатися на свій фронт. В голосі пісні, головно української пісні співака, а далі, в приватних розмовах із ним найвиразніше тремтіло те „людське, м'яке". Коли після концерту на сцені створилася безконечна черга старих, малих, мистців і лаїків, з яких кожне хотіло стиснути славному землякові руку, нагадати про себе й дістати на пам'ятку його дедикацію - автограф, офіційна королівська своєю скромністю поза, а з нею великість відійшли набік: перед нами стояв наш рідний, наш добрий „Миросьо", який так же хотів дотикатися нас — як ми його, так же пригадував, де, з ким із нас він що й коли пережив — як і ми. Хіба ж життя без своїх товаришів дитинства й молодости, без вірних (яке страшне це слово стало!?) „сопутників" його мистецького народження і зростання для Старицького не така сама безповоротна втрата, як нам життя без нього?...

Автор цих слів завжди підкреслює, що він лаїк, повний лаїк у справі музики — якже тоді такому писати про майстра, типу Старицького?... Одне тільки скажу: коли співак проспівав „рахманну" арію, з опери „Ловці перлів" (Бізе) — напевно і старий Беніяміно Джільї і втілений Орфей — Енріко Карузо (якби встав з гробу) зворушено сказали б: „Козі кон фан, тутті" — так співають тільки найбільші!.. Конкретно: ця арія, наспівана на пластинку великим Карузом є надавана однією з наших клівлендських радіогодин, не зробила була ні школи, ні навіть шляґеру в нашому місті. Після концерту Старицького її співає, як хто вміє, цілий український Клівленд!

Півтори години вісімсот клівлендців були „ловцями перел", які ринукли на них з естради дуже нерівномірно акустичної залі „Линколн Гайскул". Півтори години заворожені слухачі з запертим віддихом слідкували за чарівником, що, з легкістю Тіля Ойленшпіґеля, брав вершини музичних гімалаїв, грався жемчугами всесвітньої оперної шехеризади, та водив людей по стежках рідного побуту, по шпилях і злабах рідної історії. Ефект був такий, що слухачі, які не знають, чи не визнають брава при відкритій сцені в часі театральної п'єси, з надміру ентузіязму, заливали залю грімкими оплесками ...недалеко перед закінченням пісні. А коли концерт закінчився, на сцену — як до „мирування" — посунули довгі черги ентузіястів, що хотіли мати принаймні підпис майстра, на свою виключну власність.

Мирослав Скала - Старицький

Цілком не на марґінесі імпрези, треба згадати акомпаніятора — Ігоря Соневицького з Ню Йорку. З-під його пальців фортепіян розсипав м'які, як місячне сяйво, іскристі, як первосніг (що тієї днини випав у Клівленді), жемчуги, які, як казочні самоцвіти, вели співака до успіху.

В закінчення — ... мале розчарування, „побожне розчарування" залі. Українські побутові родзинки, чи німецькі вставки в порядку, але... їх може співати кожний пересічний співак іспівачка. Від Старицького люди хочуть тільки речей, яких ніхто інший з наших співаків не годен узагалі, чи не годен так співати. Словом: ім або зорі з (високого) неба, або бельканто!... (Хай маестро і знавці розсудять, чи таке меню слухачам на здоров'я вийшло б!...)

— — —

Концерт, як проїзд великого корабля по спокійному морі, лишив по собі велике враження. Зокрема шкільна молодь, яка бачить навколо чужий блиск і... нашу „нищету многу", побачила, й почула, що в нас теж є своя культура, свої мистці, свої світочі. Треба б тільки, щоб такі концерти відбувалися частіше. Тому, дякуючи нашому маестрові за незабутнє переживання, на прощання гукнемо: до швидкого побачення! Обов'язково в Клівленді!... Цим разом на залі було тільки вісімсот слухачів, зате на другий раз буде двічі й тричі стільки. Наш Клівленд уже такий удався, що перший раз його треба тягти. Але раз він засмакує, раз брат розкаже братові, а сват сватові, тоді — „хлопці підемо"!..

О. Гайський.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

повідомляє, що в суботу 23-го листопада відбудеться наукове засідання Природничого Відділу УВАН у ЗДА з доповіддю Любови А. Дражевської п. н. „Сучасний стан інженерної геології в Україні і в СССР". Засідання відбудеться о год. 6-ій веч. в приміщенні: Ukrainian Institute of America, 2 East 79th Street, New York 21, N. Y. Вхід вільний.

Керівництво Відділу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бруклин, Н. Й.

Листопадові Роковини.

Українська громада в північній частині Бруклину 17-го листопада відзначила 39-ті Роковини Листопадового Чину Академією, яка відбулася в залі Українського Народного Дому при вул. Гренд.

Академію започатковано співом американського гимну у виконанні мішаного хору при церкві св. Духа під дириґ. п. Лева Рейтаровича. Після того той сам хор відспівав стрілецьку пісню „Ой у лузі червона калина". Академію відкрив парох церкви св. Духа о. декан Володимир Андрушків. Він згадав про Листопадовий День на зах. українських землях 39 років тому, коли український нарід став у ряди вільних народів світу, проголосивши свою державну самостійність. Листопадовий Чин треба вшанувати не тільки раз у році на святковій академії. Про нього треба пам'ятати кожного дня тим способом, що будемо триматися своєї церкви й народу, будемо зберігати нашу традицію та передавати її нашим дітям, щоб могли зайняти наші місця та зберегти наші церкви, наші народні доми й усі наші інституції, які давніші наші іміґранти збудували й заснували великими коштами. Американські українці не мусять вмирати за Україну, але вони можуть їй помогти в її боротьбі.

Святочну промову виголосив учасник визвольних змагань д-р Іван Козак, працівник У. Н. Союзу. Він змалював боротьбу українського народу за свою волю і оповів, як прийшло до того, що 1-го листопада 1918 року західні українські землі оголосили свою волю бути незалежними та творити одну Соборну Українську Державу. Тоді, 39 років тому, вільний світ не розумів ще загрози від комунізму і не підтримав українців у боротьбі на два фронти проти ворогів, які знищили його державу. Тепер Америка бачить, що це таке російський комунізм і заявляє, що тривкого й справедливого миру в світі не буде так довго, поки не впаде совєтська тюрма народів. Український нарід бажає волі для себе, і на це має право згідно з Божими й людськими законами.

Хор церкви св. Духа виконав ще такі пісні: Марш Україна — муз. Китастого, Спіть, герої, спіть — муз. Гайворонського, Машерують вже повстанці — муз. Недільського, Ой нагнувся дуб високий — муз. Гайворонського (сольо п. Іван Заяць) і За волю вітчизни — муз. Фоменка.

П. Зеня Гавришко відспівала дві пісні: Нагадай, бандуро, співати — муз. Китастого і „Любіть Україну" — муз. Фоменка. П. Ігор Стефанишин гарно деклямував вірш Черкасенка „І знов Листопад".

Публіка щирими оплесками приймала промови й виступи хору, а пані З. Гавришко дістала ще й китицю квітів.

Члени місцевого Відділу СУМА ім. Т. Шевченка вміло відограли настроєву сценку „В Листопадову Ніч" (на основі сценічної фантазії О. Лугового), яка зробила сильне враження на присутніх.

Хор церкви св. Духа складається з тут народжених і новоприбулих іміґрантів. Він недавно скріпився кількома дівчатами, які до нього вступили. Це дає надію, що той хор під вмілим дириґуванням п. Л. Рейнаровича і надалі буде гарно розвиватися. П. Іван Заяць співає в ньому вже понад 30 років, не зважаючи на свої 64 роки.

Академію влаштував Відділ Центрального Комітету, до якого належать всі місцеві товариства в північному Бруклині. Програму підготовляв п. Лев Рейнарович, акомпаніювала пані Іванна Прийма з Ню Йорку.

Всім тим, які причинилися до цієї такої успішної Академії, — належиться повне признання за їхній труд.

Лу

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „ВЕСЕЛКА".

СПИСОК Ч. 7.

	Передплата	Пожертва	Разом
С. Тураш, Ню Йорк		35.00	
Д-р Б. Макарушка, Бруклин	4.00	6.00	
Д-р І. Мельник, Шикаґо	4.00	4.00	
П. Куцярський, Вунсакет	4.00	2.00	
Т. Мацьків, Ф. Саскачеван	4.00	2.00	
Д-р Н. Оришкевич, Бруклин	4.00	2.00	
Я. Петрів, Торонто	4.00	2.00	
Н. Семенюк, Амгесбург	4.00	2.00	
М. Стиславич, Ню Йорк	4.00	1.00	
С. Дзюбанівська, Кукевіл	4.00	1.00	
Е. Дражновський, Филаделфія	4.00	1.00	
Д-р П. Сениця, Шикаґо	4.00	1.00	
Ю. Кузан, Торонто	4.00	1.00	
Д. Рубаха, Гемтремк	4.00	1.00	
І. Вербовський, Ню Йорк	4.00	1.00	
Д. Яремко, Боффало	4.00	1.00	
М. Калинич, Виандот	4.00	1.00	
Н. Козбир, Клівленд	4.00	1.00	
А. Сенечин, Медісон	4.00	1.00	
Н. Гречка, Самервіл	4.00	1.00	
Д-р М. Крижановський, Н. Й.	4.00	1.00	
М. Прокоп, Ню Йорк	4.00	1.00	
І. Гадзіма, Клівленд	4.00	1.00	
Д-р М. Мичковський, Порт Кл.	4.00	1.00	
В. Осадчук, Нюмаркет	4.00	1.00	
Р. Геник-Березовський, Торонто	4.00	1.00	
М. Микитка, Лорейн	2.00	10.00	
С. Меренюк, Монтреал	2.00	2.00	
С. Курило, Бінґгемтон	2.00	1.00	
В. Сенко, Ст. Джозеф	1.00	5.00	
В. Бих, Бруклин	1.00	1.00	
З. Глух, Ню Йорк	1.00	1.00	
М. Баран, Джерзі Сіті	1.00	1.00	
Х. Еліяшевська, Торонто	5.00		
Е. Савчин, Шикаґо	5.00		
Т. Корнецький, Аліквіпа	4.00		
В. Кашуба, Шикаґо	4.00		
Е. Писарський, Ст. Пол	4.00		
Г. Волинський, Рачестер	4.00		
Р. Грабець, Клівленд	4.00		
М. Чайковська, Монтреал	4.00		
М. Каркоць, Міннеаполіс	4.00		
А. Степова, Нюарк	4.00		
В. Дибайло, Плейнфілд	4.00		
Б. Лотоцький де Веліґост, Нюарк	4.00		
Ф. Гордон, Нюарк	2.00		
Т. Ступар, Ля Порте	2.00		
В. Кучкуда, Седар Ґров		5.00	
Л. Казієвич, Дітройт		5.00	
М. Лапік, Ню Брайтон		5.00	
С. Куропась, Шикаґо		5.00	
Д-р М. Орловський, Плесант С.		5.00	
І. Гулей, Ню Йорк		5.00	
Д. Шалапай, Дітройт		5.00	
І. Когут, Бавнд Брук		3.00	
С. Совірка, Сиракюз		3.00	
В. Сімків, Филаделфія		3.00	
І. Загоруйко, Бурлінґтон		2.00	
Д. Хрупалик, Гадлей Фолс		2.00	
І. Керницький, Ню Йорк		2.00	
В. Дикан, Феєрвю		2.00	
П. Гаєвський, Кемден		2.00	
Г. Закорчений, Лінден		2.00	
В. Хміль, Плейнфілд		2.00	
М. Костів, Лос Анджелес		2.00	
П. Самойлов, Бруклин		2.00	
С. С. Гутович, Бруклин		2.00	
Д. Володюк, Флешінґ		2.00	
А. Галь, Монессен		2.00	
С. Кривень, Асторія		2.00	
П. Занко, Ст. Джозеф		2.00	
О. Рибалт, Йонґстаун		2.00	
Н. Соловський, Джамейка		2.00	
В. Чорній, Літл Фолс		2.00	
М. Водзінський, Форт Вейн		2.00	
І. Коцан, Тайтісвіл		2.00	
Б. Федик, Елезабет		2.00	
О. Дмитришин, Міннеаполіс		2.00	
Н. Іванчук, Лонґ Айленд		2.00	
М. Пасічник, Ню Йорк		2.00	
Ф. Медик, Пасейк		2.00	
В. Мисик, Бруклин		2.00	
С. Шипилявий, Боффало		2.00	
Д-р А. Слиж, Ню Йорк		1.00	
В. Жовнір, Бруклин		1.00	
М. Бабій, Рачестер		1.00	
А. Шмокалюк, Сиракюз		1.00	
А. Яременко, Шикаґо		1.00	
Д. Лопушинський, Рандолф		1.00	
М. Сдинак, Честер		1.00	
І. Романчук, Пасейк		1.00	
Д. Фортуна, Елизабет		1.00	
Т. Мацьків, Джексон		1.00	
С. Шатинський, Филаделфія		1.00	
С. Небошинський, Єріхо		1.00	
М. Томчук, Рутерфорд		1.00	
М. Маслій, Филаделфія		1.00	
М. Гороховянка, Лейквуд		1.00	
П. Майдашевський, Филаделфія		1.00	
П. Вітенко, Віліґ		1.00	
М. Чолій, Нюарк		1.00	
Г. Лацуняк, Медісон		1.00	
С. Бух, Йонґставн		1.00	
З. Омецінський, Рачестер		1.00	
Р. Юшкевич, Дітройт		1.00	
С. Таратуцький, Йонкерс		1.00	
В. Комар, Бруклин		1.00	
Разом . . .	$ 164.00	$ 214.00	$ 378.00
Раніше проголошено	$ 511.90	$ 719.40	$ 1,231.30
Разом все . . .	$ 675.90	$ 933.40	$ 1,609.30

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ЦЕ СУТО ДЕМОКРАТИЧНА УКРАЇНСЬКА БРАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ. СТАТИ ЇЇ ЧЛЕНОМ, — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І ВАШИХ РІДНИХ МАТЕРІЯЛЬНО. ЦЕ ЗНАЧИТЬ БУТИ СПІВВЛАСНИКОМ ЙОГО ПАДБАНЬ І ВИБИРАТИ, ЧИ БУТИ ВИБРАНИМ В ЙОГО КЕРІВНІ ОРГАНИ.

Футбол — Спорт — Футбол

НЕДІЛЯ, 24-го ЛИСТОПАДА 1957 р. Год. 2:30 по пол.
у ФИЛАДЕЛФІЇ на SOUTH HIGH SCHOOL FIELD — при South 12 і Bigler St.

МИСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІҐИ

УСТ Тризуб Фила — Luzitano SC Mass.

ДОЇЗД трамваєм ч. 20 по 12-ій вул. на полудне, до самого грища, або підземкою до зупинки Shneider, опісля автобусом до Bigler St.

Увага! МОНТРЕАЛ! Увага!

З НАГОДИ
17-ої РІЧНИЦІ 473-го ВІДДІЛУ УНСоюзу
всі Відділи міст МОНТРЕАЛУ і ЛАШИН
— влаштовують —

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ
Українського Народного Союзу

в неділю, дня 1-го грудня 1957 р.
о год. 3-ій по полудні
в залі У. Н. О. — під ч. 5213 Hutchison, cor. Fairmount

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:
Виступ хору „УКРАЇНА" під мист. керівництвом проф. Н. ГОРОДОВЕНКА; виступ танцюристів МУН під проводом балетмайстра п. П. МАРУНЧАКА.

З ПРОМОВАМИ на теми союзові і теми дня
виступлять
президент УНСоюзу — Д. ГАЛИЧИН
і заст. президента — адв. М. ПІЗНАК,
які в тій цілі прибудуть до нас із З'єдинених Держав Америки.

ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО МІСТ МОНТРЕАЛУ І ЛАШИН
ПРОСИМО ПРИБУТИ НА ПОВИЩУ ІМПРЕЗУ!
ЗА КОМІТЕТ СВЯТА:
голова: інж. В. Загаркевич — секретар: В. Цимбала

В НЕДІЛЮ, дня 24-го ЛИСТОПАДА 1957 р. — Год. 2:30 по пол.
на грищі NEW FARMERS OVAL, ч. 2
при Metropolitan Ave. & 69th St. — Middle Village, L. I.

ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ

УСК НЮ ЙОРК — KOLSMAN SC

ПЕРЕДЗМАГ: год. 12:30 — УСК „1Б" — KOLSMAN SC (резерва)
год. 11-та: УСК „Б" — SCHWABEN SC

В СУБОТУ: УСК (учні) — Elizabeth (учні); УСК (новаки) — Hoboken (новаки).
ДОЇЗД: BMT Canarsie Line до Myrtle Ave, а звідси пересісти на Metropolitan Ave. Train та їхати в сторону Middle Village до останньої зупинки.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Кружка Пластприяту в Ню Йорку
— відбудуться —
в СУБОТУ, 7-го ГРУДНЯ 1957 р.
о год. 5-ій по полудні
в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ — 144 Друга Еве., Ню Йорк.

Просимо ласкаво всіх членів Пластприяту, всіх батьків Пластової молоді та всіх українських громадян — взяти численну участь у тих Заг. Зборах!

Управа ПЛАСТПРИЯТУ

Гостинний виступ з Бразилії

ІЇ МАЦЮК

Сопрано

АКОМПАНЬЯМЕНТ: П. ЄВГЕНІЯ ЧАПЕЛЬСЬКА

Квитки можна набути: АРКА, ЕКО, ГОВЕРЛЯ та при КАСІ в день концерту.

НЮ ЙОРК

Субота 23-го листопада 1957

ГОД. 7:30 ВЕЧОРА

Заля
JUNIOR HIGH SCHOOL
Ave. 'B' at 6th St.

УВАГА! УВАГА!
ЯКЩО БАЖАЄТЕ ЗАБАВИТИСЬ
в гарнім, чистім та вигіднім місці,
при милозвучних тонах
оркестри ВАСИЛЯ БОСОГО з Ню Йорку,
то ЗАЇЖДЖАЙТЕ до МАРІЇ ГОЛОВАТОЇ,
дня 23-го ЛИСТОПАДА 1957 р.
Добірні напитки та смачні перекуски загострять Ваш апетит.
Робіть замовлення на:
ВЕСІЛЛЯ, ВЕНКЕТИ та ПРИВАТНІ ЗАБАВИ.
Maru's Lady of the Lake
Route 30 — ATCO, N. J. — Tel.: Berlin 7-0392

УКРАЇНСЬКА БОГЕМА в НЮ ЙОРКУ

Передпилипівські ВЕЧЕРНИЦІ

Заля удекорована картинами БОГЕМІСТІВ.
ДОХІД НА МОНОГРАФІЮ РАДИША.

СУБОТА, 23-го листопада 1957 р.
заля НАРОДНОГО ДОМУ
142 — 2 Ave.
ПОЧАТОК о год. 9-ій вечора — ВСТУП $ 2.50

• ПРАЦЯ • HELP WANTED MALE •

ПОТРІБНО НЕГАЙНО
Фахового ПРЕСМАНА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
— Платня, після умови. —
Голоситись: у Адміністрації „СВОБОДИ".
81 — Grand Street JERSEY CITY, N. J.
Телеф.: HEnderson 4-0237

МЕХАНІКИ ВАНТАЖНИХ АВТ
Deisel and Gas
Нац. організація вирібні вантажних авт. має місця для першоклясних механіків, у своїй робітні направ.
Юнійна ставка і великі користі.
Приймається на денну і нічну зміни.
Телеф.: Mr. Buell
між 9:30 A. M. і 3:30 P. M.
BI 2-4400

• ПРАЦЯ • HELP WANTED FEMALE •
WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол.
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч.
5 днів — 37½ год. в тижні.
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

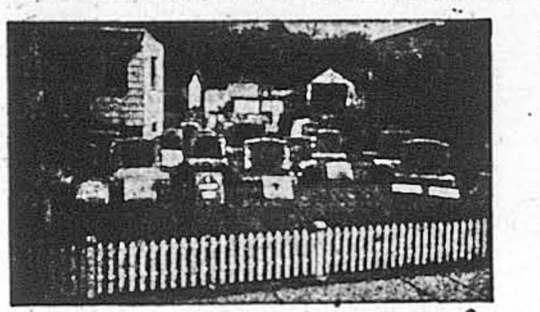
BUY U. S. SAVING BONDS

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! •
Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

• MISCELLANEOUS •

НА ГАРНИЙ СПОМИН ... КУПІТЬ ПАМ'ЯТНИК У

ROSE HILL MONUMENTS
184 Union Ave. (near Lyons Ave.) Irvington, New Jersey
Українські продавці — S. ZELINSKY — PHILIP CHUY
Ми обслуговуємо і ставляємо пам'ятники на всіх цвинтарях в околиці 100 миль. — Також робимо написи.
Тел.: ESsex 2-0468

Увага! Шикаго й Околиця! Увага!
УКРАЇНСЬКА МІЖКОНТИНЕНТАЛЬНА СПІЛКА ЕКСПОРТ-ІМПОРТ
при 2135 ВЕСТ ШИКАГО ЕВЕНЮ, ШИКАГО 22, ІЛЛІНОЙ в АМЕРИЦІ
ВІДКРИЛА
Відділ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ ТА ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ.
ДЛЯ ВИГОДИ наших клієнтів маємо на складі великий, різнородний вибір МАТЕРІЯЛІВ, ШКІР, ЧОБІТ і ЧЕРЕВИКІВ, ДИТЯЧОГО ОДЯГУ, ХУСТОК, ШАЛІВ й інших товарів найвищої якости, по найбільш поміркованих цінах. Також висилаємо ЛІКИ та ХАРЧОВІ ПАЧКИ.
• Посилки є оплачувані в нас включно з митом •
• Доставa посилок триває 6-8 тижнів •
• Летунською поштою 8-14 днів •
КОЖНИЙ ПАКУНОК МОЖЕ ВАЖИТИ 40 ФУНТІВ.
— ДОСТАВА І ВИСИЛКА ГАРАНТОВАНІ —
Приймаємо пачки, переслані поштою на нашу адресу та виготовляємо їх впродовж 2-ох днів.
Бюро відкрите:
КОЖНОГО ДНЯ від 9-ої рано до 8-ої вечора.
ПО ІНФОРМАЦІЇ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЬ НА АДРЕСУ:
UKRAINIAN INTERCONTINENTAL EXPORT & IMPORT COMPANY
2135 W. Chicago Ave., CHICAGO 22, Illinois, USA
або телефонічно на:
BRunswick 8-8844 or ARmitage 6-8488

Продається Шкіру на чоботи і черевики
футрівку — шкіряні золі — і т. д.
SOL LEVENTER
186 William St., New York City. — Beekman 3-5277-8
Від 9—5 по пол. — Закрито в суботи.
Після зазначених години тільки за спеціяльним домовленням.

ПОСИЛАЙТЕ РІЗДВЯНІ
Грошові пересилки
ВЖЕ ТЕПЕР!
ДО ВСІХ ЧАСТИН СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ
через знану, найстаршу Фірму для пересилки грошей в ЗДА
„КОВБАСНЮК АҐЕНЦІЯ"
286 EAST 10th STREET
NEW YORK 9, N. Y.
Повна гарантія — офіційно 10 рублів за ... $1.00
офіційно 14.36 чеських корон за $1.00
Необмежені квоти без „мінімум" чи „максимум".
Мінімальна оплата.
Засновано 1920 р. Tel. AL 4-8779

ВСЕАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ КОМУНІЗМУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

„цук" совєтської стратегії в домінуванні над поневоленими народами і про визвольну боротьбу українського народу.

Ілюструючи прикладами найновішої політики Москви супроти Югославії, Польщі й Угорщини, доповідач стверджував, що „для збереження цілости й неподільности совєтської імперії, як знаряддя для опанування світу, сучасна совєтська стратегія застосовує еластичну політику, тут і там признаючи народам деякі тактично-пропагандивні концесії. Ці уступки, одначе, строго реґламентовані і підпорядковані головній, незмінній меті російського большевизму — створити з Москви „Третій Рим". Подавши короткий ретроспективний огляд українських визвольних змагань з російсько-большевицьким імперіялізмом, а зокрема відмітивши значення в ній збройних дій УПА й організованого українського підпілля, доповідач конкльодував: „Одинока вітальна й динамічна ідея, що може і, на ділі, вже протиставиться комунізмові, є ідея нації і національного визволення. Не забуваймо, що нашими найкращими союзниками є поневолені народи за залізною завісою. Не забуваймо, що кожний четвертий вояк СССР є українець, а кожний другий — неросіянин... Поневолені народи СССР чекають від Заходу передусім моральної допомоги, визнання їх політичної мети і боротьби за неї, тобто за національну суверенність, — як оправданої і справедливої".

Тези української доповіді знайшли задовільне зрозуміння слухачів і прихильні коментарі місцевої преси, що звітуючи про конвенцію, процитувала більші пасуси з промови. Місцева телевізійна стація також зацікавилась проблемою і перевела з українським доповідачем п'ятнадцятихвилинне інтерв'ю в рамах т. зв. „Едюкейшенел програм".

НТС очима американців

Хоча на цьогорічній конвенції не було російського доповідача, про свої враження з недавньої конференції НТС (російської партії т. зв. „солідаристів") у Франкфурті, Німеччина, звітували два референти: пп. Ф. Н. МекНамара і д-р Бейлі. Їх реферування йшло часово після українського реферату і, можна думати, було ним до деякої міри стемперуване. Заки перейти до свого звіту д-р Бейлі вважав за вказане зробити довший реверанс в сторону визвольної української боротьби і висловити „свій стид, що ЗДА проявили дотепер таке мале нею зацікавлення." Обидва доповідачі прийняли за „добру монету" різні „цуда", якими нагороджували їх менаджери НТС, і хоч стримано, але з довір'ям і позитивно поставились до самої організації та її акції. Вони згадали також про наміри НТС зорганізувати всесвітній союз боротьби проти комунізму, вважаючи таку ідею за позитивну і гідну підтримки.

Слухаючи американських звітодавців з франкфуртського, НТС-івського конгресу, доводилось стверджувати їх велику неоінформованість про цю організацію, а може й своєрідну наївність у сприйманні всяких казок про „роботу" цієї організації в пенетруванні СССР. У них можна було помітати якнайкраще й найщиріше наставлення до людей, що ведуть протибольшевицьку боротьбу, наставлення, яке, одначе, може бути зловживане. У випадку НТС це якраз і мало місце.

Реасумуючи враження з нарад Всеамериканської Конференції в Питсбургу, треба відзначити такі моменти: 1. Українці почувають себе і є трактовані як співгосподарі Конференції, як респектують і прислухуються до їх голосу; 2. Теперішня політична ситуація є дуже пригожою для популяризування серед американської громадськости наших ідей і з'єднування для них симпатій та підтримки; 3. Велике зацікавлення протибольшевицькою боротьбою, яке можна було помічати серед учасників конференції, десятки звернень до українського доповідача по додаткові інформації і велике зацікавлення, з яким було сприйняте нове англомовне видання „Пролог-у" (присвячене питанням совєтської стратегії й українським визвольним змаганням — видання Генерального секретаріяту Закордонних справ УГВР і В-ва „Пролог"), вказують на пекучу потребу інтенсифікації нашої дії на зовнішньому відтинку. Її можемо успішно перевести тільки спільними силами всіх причетних до цієї роботи середовищ, керуючись засадою, що українська зовнішня політика може бути тільки одна — українська.

● В Ню Делі, столиці Індії, на 4-ій азійській конференції Міжнародної федерації праці, в якій беруть участь 19 азійських і 6 західних країн, голова індійської делегації працедавців заквестіонував право участи в конференції совєтських „працедавців", якими насправді є совєтська держава. Москва дуже цим обурена.

ДО ВИНАЙМУ
FOR RENT
Newark, N. J., 115 Fleming Ave.
ДО ВИНАЙМУ
з усіми урядженнями
ГРОСЕРНЯ і БУЧЕРНЯ
Рент, згідно з умовою.
Причина: через хворобу.
Tel.: MU 6-0569
MA 2-0869

Перероблені
МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ
англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові приряддя. Потрібно агентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

З глибоким сумом повідомляємо Українське Громадянство на імміграції, що 20-го листопада 1957 р., о год. 7:30 ранку в Трентоні, Н. Дж., на 44-му році життя, нагло помер від тромбози серця

проф. Юрій Васильович СЕНЬКО

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР і ДЯДЯ

ПОХОРОНИ відбудуться в СУБОТУ, 23-го ЛИСТОПАДА 1957 року, о год. 12-ій дня, на українському цвинтарі Бавнд Брук, Н. Дж.

Незмірним горем прибиті:
Донька — НАТАЛІЯ
Брат — ІВАН
Братова — ОЛЕКСАНДРА
Племінники — ПЕТРО й АСЯ

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
заснула навіки, дня 17-го листопада 1957 року, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

бл. п. Олена з Герасимовичів РУБІНҐЕР

бувша учителька в Коломиї, Зах. Україна та членка Марійської Дружини.

ПОХОРОН Покійної відбувся 20-го листопада 1957 р., з пох. заведення п. М. Колодія, W. 14th St., на греко-кат. кладовище в Клівленді.

Горем прибиті:
ЛЕВ — чоловік
ВОЛОДИМИР — син
ОЛЬГА — невістка
ІРИНА, ЛЮБОВ — внучка

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 19-го листопада 1957 року упокоївся в Бозі

бл. п. Степан БАЙСТРУК

народжений, дня 3-го березня 1903 р. в селі Гологори, пов. Золочів.

Покійний полишив у смутку у Рідному Краю дружину, Магдалину; трьох синів, Осипа, Володимира, Михайла; доньку, Марію, а тут на американській землі, сповнені смутком, брат Онуфрій Пилипяк з Родиною.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 23-го ЛИСТОПАДА, о год. 9-ій рано, з пох. заведення п. Виновича, — при 304 Аделяйн вул. в Трентоні.

НЕХАЙ ЧУЖА ЗЕМЛЯ БУДЕ ПОМУ ЛЕГКОЮ!
Вкриті смутком родина: ПИЛИПЯК

ВСЯЧИНА

ЕЛЕКТРИЧНІ ТЕРМОМЕТРИ

Дотеперішні термометри для міряння гарячки досить непрактичні, тому, що легко б'ються, а крім того потребують кількох хвилин, щоб ртуть у них розігрілася і вказала висоту температури тіла. Японські фізики сконструювали недавно термометер, у якому електрони перебрали на себе працю ртуті. При цьому потрібно поставити тільки на тіло малу як монета металеву поверхню. В тій самій хвилині електрони вказують на відповідній скалі висоту температури. Щодо точности, новий електронічний термометер має бути п'ятдесят разів докладніший від звичайного.

З'ЇЗД ДОВГОВОЛОСИХ

В Південній Кореї відбувся недавно з'їзд довговолосих. На з'їзді пропоновано популяризувати довгу чуприну та довгу бороду, бо це надає людині більшої поваги і означає, що така людина здорова та має всі дані на довгий вік. Предсідник цього з'їзду, д-р Лее Гуін Гаі, який має 55 років та носить бороду 80 сантиметрів завдовшки, виголосив доклад, пропонуючи поширення довгої бороди та волосся. Згаданий з'їзд викликав конфлікт, бо синдикат фризієрів оголосив у пресі протест і заяву, що заяви з'їзду не мають жадних фахових підтверджень.

ДЕЩО ПРО БРАЗИЛІЮ

По всіх країнах світу число жінок по містах є більше від числа чоловіків. Те ж саме діється в Бразилії, як на це вказує останній перепис, бо на 18,782,891 мешканців бразилійських міст, було 9,811,728 мешканців жіночої статі, тобто 52,2%, але затеж між сільськими жителями є більше чоловіків.

В Бразилії переважає „молодий елемент", тобто 52,4% населення Бразилії не переступило ще 19-го року життя.

Серед бразилійців появляється дивне явище великого зацікавлення старинними речами. В 1950 році в Бразилії було 30 антикварень, в яких працювало 72 особі, купуючи й перепродуючи старинні речі. Тут не вчислені ті крамниці, для яких торгівля старинними речами становить побічне заняття.

Згідно з переписом з 1950 р. бразилійські родини складаються переважно з п'ятох членів, з тим, що на півночі родини численніші, на півдні менше численні.

Найскоршим темпом у Бразилії збільшується промисловість різних напоїв. В 1940 році було в Бразилії 1,523 промислових заведень, які продукували напої вартости 408 мільйонів крузейрів. В 1950 р. число тих ґуралень зросло до 4,174, а їхня продукція виносила понад 3 більйони крузейрів. Треба зазначити, що ті числа відносяться до ґуралень, які леґально існують і торгують, але крім них є ще багато таких, про які не має статистика.

ВМИРАЮТЬ ВІД СМІХУ

У шпиталі в Новій Гвінеї лежать 70 тубільців, дітканих недугою сміху. Директор інституту для медичних дослідів у Мелбурні, Австралія, каже, що ця тяжка недуга, мабуть спадкова, є одною з найрідших у світі і завжди кінчається смертю. Хворі так себе виснажують безупинним сміхом, що скоро дістають параліч і вмирають. Це безперечно нервова недуга. В одному селі в горах Нової Гвінеї сміється майже усе населення.

ПІДЗЕМНІ ЗБІЖЕВІ ЕЛЕВАТОРИ В АРГЕНТИНІ

Арґентина почала будувати нового типу елеватори під землею. Ці склади на збіжжя мають чотири довгі й широкі рови, немов військові окопи, і збудовані з цементу. Кожний прямокутний рів поділений на 10 або 11 шпихлірів, кожний шпихлір має щільно замкнений отвір на даху. Зсипають і забирають збіжжя електричною машинерією. Тільки дах кожного „сайла" виступає понад землею. Коли щільно замкнуть засіки, кисень вичерпується, і всі комахи в збіжжі гинуть, а збіжжя не псується.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ
Українсько - Англійський СЛОВНИК
М. Л. ПОДВЕЗЬКА
Ціна $5.00.
Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1,011 сторінок вісімки. 60.000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.
Англо - Український СЛОВНИК
М. ПОДВЕЗЬКА
Це Ваш найкращий дорадник у всіх трудноцих англійської мови. Словник в полотняній оправі коштує тільки 4.00 дол.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

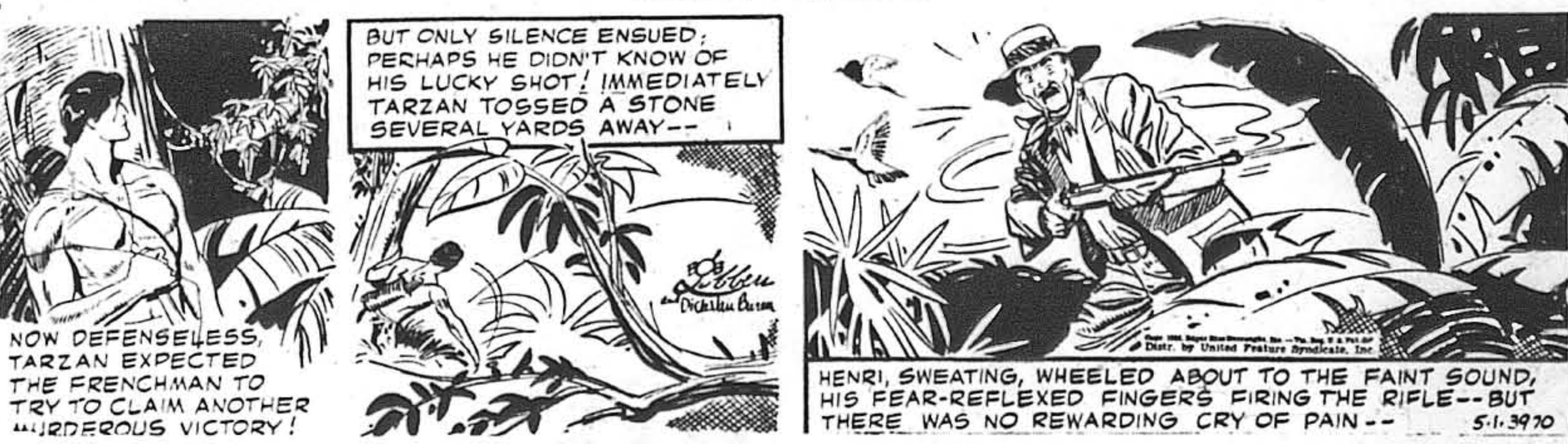
ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Н. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтеся ліпше
Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природній виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.
Всі, що хворіють на недугу шлунка, як квася шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н. „J. M. L. Herb Compound #6" а вже завтра почуються ліпше.
Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.
Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.
Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 3970. Діє наслідо.

Тепер безборонний Тарзан очікував, що буде робити француз, щоб використати свою вбивчу перемогу!

Але панувала тиша. Можливо, що він не знав про свій щасливий постріл! Тоді Тарзан кинув камінь на кілька ярдів вбік...

Спітнілий Генрі обернувся вбік слабого звуку і його жахом пройняті пальці потиснули на цинґель рушниці... Але винагороди — болісного крику — він не почув.

MARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телеф.: GR 3-3550
Мистецька різьба для дарунків у великому виборі.

• РОЗШУКИ •

Пошукую мою сусідку АННУ БАСАРАБ, родом зі села Журавин, пов. Ліско.
Прошу зголоситись на адресу:
Гаврило МОРКВЯН
1218 Duss Ave.
Ambridge, Pa.

Пошукую мого брата доньку, ОЛЬГУ КОЗОПАС, зі села Лодина Дольна, зам. за Володимира КОЗАКА. Вони мешкали в Horne Payne, Ontario, Canada. Хто знає, де вони перебувають, або вони самі, прошу голоситись на адресу:
Sam KOZOPAS
878 Wooster Ave.
Akron 7, Ohio

Мою сестру ЄВГЕНІЮ з дому БАЗЮК, а по чоловікові КАЧУР, пошукує сестра Стефа Базюк, а по-чоловікові Литвин. Її саму, або хто знає про неї, прошу писати на адресу:
Stella LYTWYN
122 Lynwood Ave.
Elmira Heights, N. Y.

Пана ВАСИЛЯ ПИЛИПА, з пов. Перемишль, пошукує його дружина. Всі відомості прошу слати на адресу:
Mr. Iwan LESNIAK
31 Robinson Rd.
Sefton, N. S. W., Australia

П. СТЕФАНІЯ ПАВЛОСЬ, нар. БОНКО, вдова по бл. п. скульпторові, прошу негайно подати свою адресу в дуже важливій справі до:
Stefania SMULKA
3311 E. Palmer Street
Detroit 11, Mich.

Вербицька Любомира пошукує ОСИПА і МАРІЮ БЕРЕЖНИЦЬКИХ, зі Самбора. Хто знав би щонебудь про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
Stefania WOROCH
31-12 30th Street
Astoria, L. I., N. Y.
або телеф.: RA 8-0798
Заграничні часописи прошу передрукувати.

• MISCELLANEOUS •

ВИСИЛАЄМО ліки і рецепти
до всіх країн Европи.
Всі оплати платиться тут
Гарантія доставки.
Vitamins—Atofanyl
Penicillin—Streptomycin
Irgapyrin—Terramycin
Etc.—Etc.—Etc.
Пишіть або телефонуйте
PROFESSIONAL PHARMACY
9th & Potter Sts.,
Chester, Pa.
Phone: 2-8690 or 2-1332
Також — бандажі, еластичні панчохи та пояси на усунення жолудка.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568